

2. i 3. lekcija

Što bi ti učinio/učinila?

Preuzimamo odgovornost za svoje odluke

Ova tablica sažima informacije koje su nastavniku potrebne za planiranje i izvođenje lekcije. Razvijanje kompetencije izravno upućuje na ODGLJP. Cilj učenja pokazuje što učenici znaju i razumiju. Zadatak (zadaci) koji se daju učenicima, uz metodu, bitni su sastavni dijelovi procesa učenja. Kontrolni popis materijala je pomoć u pripremi nastavnog sata. Raspored nastavniku omogućuje okvirno planiranje vremena.	
Razvijanje kompetencije	Kompetencija za donošenje odluka i djelovanje: rješavanje dileme.
Cilj učenja	Kad rješavamo dilemu, donosimo različite odluke. Radeći to, ostvarujemo svoje ljudsko pravo na slobodu. Preuzimanje odgovornosti podrazumijeva rješavanje dileme – skupljanje informacija, razmatranje posljedica, utvrđivanje prioriteta, donošenje odluka.
Zadaci za učenike	Učenici raspravljaju o konkretnim slučajevima suočavanja s dilemom i osvrću se na svoje osobno iskustvo.
Materijali i sredstva	Radni materijali za učenike 2.1-2.4. Nastavni materijal 2.2. Preklopnik (<i>flipchart</i>), flomasteri.
Metoda	Grupni rad.
Raspored	1. Nastavnik uvodi glavni zadatak jedinice. 10 min.
	2. Glavni zadatak: učenici raspravljaju o dilemama. 70 min.

Informacije

Preuzimanje odgovornosti u sekularnim demokratskim zajednicama ima konstruktivističku dimenziju: moramo naučiti preuzeti odgovornost u nekoj konkretnoj situaciji. Preuzimanje odgovornosti, kada smo suočeni s dilemom, često pod pritiskom vremena, vrlo je teško, no može se naučiti.

Glavni zadatak ove jedinice služi postizanju tog cilja. Učenici razmjenjuju i raspravljaju o problemima i izboru prioriteta u konkretnoj situaciji suočavanja s dilemom. Preuzimanje odgovornosti je konkretna stvar pa se učenici bave s četiri situacije suočavanja s dilemom koje se sadržajno razlikuju (vidi Radni materijal za učenike 2.3): preuzimanje odgovornosti za nešto, za što se netko drugi trebao pobrinuti, sukob odanosti nastavniku i prijatelju, sukob odanosti prijatelju i obveza poštivanja zakona, odluka o tome da li podržati projekt uz nedostatnu informiranost.

Učenici pripremaju izlaganja o svojim odabirima u kojima se trebaju usredotočiti na razloge (vidi Radni materijal za učenike 2.4). Kao potporu tim izlaganjima, nastavnik priprema list preklopnika (*flipchart*) na osnovu tog radnog materijala svrsi prilagođenog izgleda (vidi Nastavni materijal 2.2).

Prošireni zadaci u obliku projekta pružaju nastavniku mogućnost da ocijeni razinu razvoja kompetencije kod učenika (vidi 3. fazu u nastavku).

Opis lekcije

1. Nastavnik uvodi glavni zadatak jedinice

Svrha ovog zadatka je analizirati načine rješavanja dileme i kriterije koji se pritom koriste. U uvjetima stvarnog života, odluke često moramo donositi u sekundi pa se kasnije često zbog njih kajemo, ako ih ne možemo ispraviti. U politici, procesi donošenja odluka su također često povezani s dilemama i proturječnim ciljevima.

U ovom glavnom zadatku, učenici mogu korak po korak proučavati složeni proces donošenja odluke i osvrnuti se na odgovornost koju preuzimaju kada na ovaj ili onaj način rješavaju neku dilemu.

Trebali bi zabilježiti svoje odluke i razloge za njihovo donošenje na Radni materijal za učenike 2.4. Ako se ne mogu unutar grupe dogovoriti oko neke odluke, oba stajališta bi trebali zabilježiti i izložiti.

Učenici formiraju grupe od po četiri do šest učenika. Imenuju voditelja grupe, onog koji izlaže dogovoreno te zapisničara koji je potpora učeniku koji izlaže. Raspravljaju o četiri dileme s Radnog materijala za učenike 2.3 odabirom nekih pitanja i kriterija s popisa alata Radni materijal za učenike 2.2). Grupe mogu raspravljati i o drugim dilemama iz osobnog iskustva ili iz politike.

2. Glavni zadatak: učenici raspravljaju o dilemama

Učenici rade u grupama. Odgovorni su za svoj rad, uključujući odluke koje se tiču odmora, domaćih zadaća, potrage za materijalima, itd.

3. Nastavnikove aktivnosti

Nastavnik prati rad učenika. Aktivnost učenika je prilika da nastavnik ocijeni razinu kompetencije – suradnju i timski rad, upravljanje vremenom, razumijevanje dileme, razinu razmišljanja, analizu i političku prosudbu.

Nastavnik im ne pomaže osim ako učenici ne zatraže pomoć; u tom slučaju nastavnik ne smije dati rješenje, već učenicima pomoći da pronađu pravi pristup.

Priprema 4. lekcije:

- Nastavnik priprema niz od šest izlaganja (vid Nastavne materijale 2.2). Svako izlaganje je pripremljeno na zasebnom komadu papira s preklopnika (*flipcharta*). Na četiri papira nastavnik upisuje naziv slučaja koji sadrži dilemu i alternativne opcije.
- Nastavnik prati rad učenika, a može ih i pitati kako napreduju. Ako im je zadatak težak i ako smatraju da se od njih previše traži, nastavnik bi se na to trebao osvrnuti u fazi osvrta (lekcija 4, stupanj 3.).